

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ψηφιακό εργαστήριο

Η ασφάλεια προϊόντων στο επίκεντρο: Πρότυπα και συμμόρφωση στα δομικά προϊόντα, το ηλεκτρολογικό υλικό και τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις

Τρίτη, 12 Μαρτίου 2024 | 15:00 | Online, μέσω zoom

Με την υποστήριξη

Κανονισμός (ΕΕ) 305/2011 και ασφάλεια (I)

Στο προοίμιο στο οποίο καταγράφονται οι βασικές αρχές του Κανονισμού δίνεται έμφαση στην ασφάλεια σε πολλά σημεία, όπως:

(1) «Σύμφωνα με τους κανόνες των κρατών μελών, οι δομικές κατασκευές πρέπει να σχεδιάζονται και να εκτελούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε **να μην τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια ατόμων**, οικόσιτων ζώων ή περιουσιών, **ούτε να προκαλείται ζημία στο περιβάλλον**».

Αντίστοιχη έμφαση υπάρχει στα (2), (3), (4). Στο (25) αναφέρεται:

«Κατά περίπτωση, η δήλωση επίδοσης θα πρέπει να συνοδεύεται από πληροφορίες σχετικά με περιεχόμενες επικίνδυνες ουσίες στο προϊόν του τομέα των δομικών κατασκευών, ώστε να βελτιωθούν οι δυνατότητες για αειφόρους κατασκευές και να διευκολυνθεί η ανάπτυξη προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον».

Κανονισμός (ΕΕ) 305/2011 και ασφάλεια (II)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι, ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

Οι δομικές κατασκευές στο σύνολό τους και στα ξεχωριστά τους μέρη πρέπει να είναι κατάλληλες για τη χρήση για την οποία προορίζονται, λαμβάνοντας υπόψη ιδιαίτερα την υγεία και την ασφάλεια των ατόμων που εμπλέκονται σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής των κατασκευών. Με την προϋπόθεση ότι οι δομικές κατασκευές συντηρούνται κανονικά, **πρέπει να πληρούνται οι βασικές απαιτήσεις δομικών κατασκευών που τις αφορούν για οικονομικά εύλογο χρόνο ζωής.**

1. Μηχανική αντοχή και ευστάθεια
2. Πυρασφάλεια
3. Υγιεινή, υγεία και περιβάλλον
4. Ασφάλεια και προσβασιμότητα χρήσης
5. Προστασία κατά του θορύβου
6. Εξοικονόμηση ενέργειας και διατήρηση της θερμότητας
7. Βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων

Εύρος Κανονισμού (ΕΕ) 305/2011 (I)

Το οικοσύστημα των κατασκευών στην ΕΕ:

- αντιπροσωπεύει σχεδόν το 5,5% του ΑΕΠ,
- απασχολεί περίπου 25 εκατ. εργαζομένους και
- δραστηριοποιούνται περισσότερες από 5 εκατ. επιχειρήσεις.

Ο κλάδος των δομικών προϊόντων:

- περιλαμβάνει 430 χιλ. επιχειρήσεις και
- με €800 δισ. κύκλο εργασιών.

Πρόκειται κυρίως για μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αποτελούν βασικό οικονομικό και κοινωνικό πλεονέκτημα για τις τοπικές κοινότητες στις ευρωπαϊκές περιφέρειες και πόλεις.

Τα κτήρια ευθύνονται για:

- το περίπου 50% της εξόρυξης και κατανάλωσης πόρων,
- περισσότερο από το 30% των συνολικών απορριμμάτων της ΕΕ ετησίως,
- το 40% της κατανάλωσης ενέργειας της ΕΕ και
- το 36% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που σχετίζονται με την ενέργεια.

Ο προτεινόμενος νέος κανονισμός είναι μέρος μιας δέσμης προτάσεων που στοχεύουν:

- να γίνουν τα αειφόρα προϊόντα κανόνας στην ΕΕ,
- να ενισχυθούν τα κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα και
- να προσανατολιστούν οι καταναλωτές προς την πράσινη μετάβαση.

ώστε να εκπληρωθεί η Ευρωπαϊκή Πράσινης Συμφωνία και το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία.

Λόγοι της πρότασης νέου Κανονισμού

- Δεν επιτεύχθηκε η ενιαία αγορά δομικών προϊόντων.
- Δεν επιτεύχθηκε απλούστευση λόγω πολυπλοκότητας του νομικού πλαισίου.
- Οι δραστηριότητες εποπτείας της αγοράς ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των κρατών-μελών· το δε σχετικό νομικό πλαίσιο είναι πολύ περίπλοκο.
- Ο Κανονισμός δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθεί σε ευρύτερες προτεραιότητες ευρωπαϊκής πολιτικής, όπως η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και η ασφάλεια των προϊόντων.

Διαβούλευση πρότασης νέου Κανονισμού

Ζητήθηκε η γνώμη διαφόρων ενδιαφερομένων μερών όπως:

- Κράτη-Μέλη,
- ευρωπαϊκοί τεχνικοί φορείς και ενώσεις,
- εθνικές αρχές,
- εταιρείες/κατασκευαστές,
- εισαγωγείς και διανομείς,
- ενώσεις καταναλωτών,
- αγορά,
- εποπτικές αρχές,
- ευρωπαϊκοί/διεθνείς οργανισμοί (βιομηχανικές ενώσεις),
- κοινοποιημένοι φορείς, ενώσεις εργαζομένων/επαγγελματιών,
- ΜΚΟ.

Προτάσεις προς επιλογή

- **Επιλογή Α – Βασική γραμμή:** καμία αναθεώρηση του κανονισμού, αλλά βελτίωση της εφαρμογής μέσω λήψης και άλλων μέτρων ήπιου δικαίου. Ως εκ τούτου, το βασικό σενάριο σήμαινε τη συνέχιση του συστήματος εναρμόνισης και της εφαρμογή του ως έχει.
- **Επιλογή Β – Διόρθωση Κανονισμού:** αντιμετώπιση των ζητημάτων που επισημάνθηκαν στην αξιολόγηση.
- **Επιλογή Γ – Εστίαση στον Κανονισμό:** όπως στην επιλογή Β, με πεδίο εφαρμογής που θα περιορίζεται σε ορισμένους τομείς, ανάλογα με τις ακόλουθες τρεις υποεπιλογές που μπορούν να συνδυαστούν:
 - **υποεπιλογή Γ1:** Εναρμονισμένα πρότυπα και πράξεις της Επιτροπής με τεχνικές προδιαγραφές βασισμένα μόνο σε μεθόδους αξιολόγησης για υπολογισμούς επίδοσης χωρίς όρια-επίπεδα επίδοσης, κλάσεων ή άλλων απαιτήσεων σε επίπεδο ΕΕ.
 - **υποεπιλογή Γ2:** εστίαση μόνο στους βασικούς τομείς, σύμφωνα με τις ρυθμιστικές ανάγκες των κρατών μελών, τη συνάφεια για το περιβάλλον ή για την ασφάλεια των προϊόντων και τη συνάφεια με την αγορά.
 - **υποεπιλογή Γ3:** Τα κράτη μέλη θα έχουν την επιλογή να προσφέρουν μια εναλλακτική διαδρομή πρόσβασης στην αγορά με βάση εθνικούς κανονισμούς και χωρίς η πρόσβαση αυτή να βασίζεται σε εναρμονισμένα πρότυπα και πράξεις της Επιτροπής που περιέχουν τεχνικές προδιαγραφές.

Επιλογή Δ – Ενίσχυση του Κανονισμού: δημιουργία απαιτήσεων που αφορούν τα εγγενή χαρακτηριστικά του προϊόντος για την προστασία της δημόσιας υγείας, της ασφάλειας και του περιβάλλοντος. Διαμόρφωση απαιτήσεων μέσω τριών υποεπιλογών/προσεγγίσεων (υποεπιλογές Δ1 Δ2 και Δ3)

- **υποεπιλογή Δ1:** προσέγγιση νέου νομοθετικού πλαισίου για τις απαιτήσεις προϊόντων βασιζόμενη στην τυποποίηση που θα αναπτυχθεί από τους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Τυποποίησης
- **υποεπιλογή Δ2:** προσέγγιση κοινών τεχνικών προδιαγραφών (ανάπτυξη από ή υπό την επίβλεψη της Επιτροπής).
- **υποεπιλογή Δ3:** υβριδική μεταξύ Δ1 και Δ2.

Επιλογή Ε - Κατάργηση του Κανονισμού: Το εμπόριο δομικών προϊόντων θα βασιστεί σε αμοιβαία αναγνώριση.

Η δημόσια διαβούλευση έδειξε ότι:

- όλες οι ομάδες ενδιαφερομένων απέρριψαν κατηγορηματικά την κατάργηση του Κανονισμού (επιλογή πολιτικής Ε).
- Οι περισσότερες ομάδες ενδιαφερομένων ήταν υπέρ της διατήρησης του τρέχοντος Κανονισμού (δηλαδή επιλογή πολιτικής Α).
- Ένα σημαντικό μέρος των ενδιαφερομένων προτίμησαν την αναθεώρηση του (δηλαδή επιλογές πολιτικής Β, Γ ή Δ).

Η **επιλογή που προτιμήθηκε ήταν η Δ**, η οποία ανοίγει το δρόμο για τους στόχους και την όσο γίνεται απαλοιφή κύριων ελλείψεων του πλαισίου του Κανονισμού που πρέπει να αντιμετωπιστούν με τον υψηλότερο βαθμό αποτελεσματικότητας και συνοχής.

Η επιλογή αυτή εξασφαλίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των δομικών προϊόντων στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς και ανταποκρίνεται πλήρως στις φιλοδοξίες που απορρέουν από το Ευρωπαϊκό Πράσινο Σχέδιο δράσης και Κυκλικής Οικονομίας.

Κύριες αλλαγές σε σύγκριση με τον ισχύοντα Κανονισμό

- Το πεδίο εφαρμογής ανανεώνεται και περιλαμβάνονται τα επαναχρησιμοποιημένα και τρισδιάστατα εκτυπωμένα-παραγόμενα δομικά προϊόντα, καθώς και τα προκατασκευασμένα σπίτια.
- Θα επιτρέπεται στην Επιτροπή να εγκρίνει τεχνικές προδιαγραφές σε περιπτώσεις όπου το σύστημα τυποποίησης δεν αποδίδει όπως αναμένεται και να καθορίζει τις απαιτήσεις του προϊόντος.
- Θα καθορισθούν νέες περιβαλλοντικές, λειτουργικές και απαιτήσεις ασφάλειας για τα δομικά προϊόντα.
- Καθιερώνεται μια «εναρμονισμένη ζώνη» (σε αντίθεση με τις περιοχές υπό την ευθύνη των κρατών μελών) και ένας μηχανισμός αντιμετώπισης για «επιτακτικές ρυθμιστικές ανάγκες» των κρατών μελών σχετικά με την υγεία, την ασφάλεια ή την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένου του κλίματος.
- Δημιουργεί μια νέα υποχρέωση για τους κατασκευαστές να παρέχουν δήλωση συμμόρφωσης (σχετικά με τη συμμόρφωση στις απαιτήσεις του προϊόντος), πέραν της δήλωσης επίδοσης, και εισάγει τη δυνατότητα παροχής πληροφοριών με ηλεκτρονικά μέσα.

Κύριες αλλαγές σε σύγκριση με τον ισχύοντα Κανονισμό

- Καθορίζει έναν **κατάλογο γενικών απαιτήσεων βιωσιμότητας** (θα καθοριστεί περαιτέρω στις πράξεις/εναρμονισμένα πρότυπα της Επιτροπής).
- Εισάγει **διατάξεις απλούστευσης και εξαίρεσης** για τις **πολύ μικρές επιχειρήσεις**.
- **Ενισχύει** τις εξουσίες επιβολής των αρχών **εποπτείας της αγοράς**.
- **Ενισχύει τα σημεία επαφής του προϊόντος** για την κατασκευή, για την καλύτερη υποστήριξη των οικονομικών φορέων.
- Δημιουργεί ένα **νέο σύστημα** της Επιτροπής που επιτρέπει σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο να ανταλλάσσει **καταγγελίες ή αναφορές** σχετικά με πιθανές παραβιάσεις του Κανονισμού.
- Ευθυγραμμίζεται ο προτεινόμενος Κανονισμός με τις **απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού** για βιώσιμα προϊόντα με την κλιματική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα και με το **ψηφιακό διαβατήριο** του προϊόντος.

Εκτίμηση επιπτώσεων (Impact assessment) της επιλογής Δ

- Θα μπορούσε να οδηγήσει σε **πρόσθετο κόστος** τους οικονομικούς φορείς, κυρίως λόγω της εισαγωγής περιβαλλοντικών πληροφοριών στη δήλωση επίδοσης, υπήρχαν όμως ορισμένοι περιορισμοί που συνδέονται με τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν.
- Μπορεί να δημιουργήσει καθαρή μείωση περίπου €180 εκατ. από άποψη διοικητικού φόρτου λόγω της πρόσθετης απλοποίησης
- **Ελαχιστοποίηση του κόστους συμμόρφωσης μέσω μιας διαδικασίας τυποποίησης** με καλή απόδοση, με σαφέστερες διατάξεις, παρέχοντας κίνητρα για την επαναχρησιμοποίηση προϊόντων, λιγότερες πρόσθετες εθνικές απαιτήσεις και τη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού για όλους τους κατασκευαστές, ιδιαίτερα τις ΜΜΕ, σε όλα τα κράτη - μέλη.
- **Αποφυγή περιττού κόστους για τις επιχειρήσεις**, λόγω προγραμματισμένου επιμερισμού εργασιών και τεχνικής τελειοποίησης του κανονισμού για τον οικολογικό σχεδιασμό βιώσιμων προϊόντων.
- **Μεγιστοποίηση** δυνατοτήτων της **ψηφιοποίησης** για τη μείωση της επιβάρυνσης διοικητικής διαχείρισης.
- Δυνατότητα επεξεργασίας και αποθήκευσης σε ψηφιακή μορφή πληροφοριών (**Ψηφιακό Διαβατήριο Προϊόντος**) και προσβασιμότητας σε ένα **κοινό πληροφοριακό σύστημα**.

- **Μεγαλύτερη διαφάνεια** στις αλυσίδες εφοδιασμού με αποτέλεσμα την **διευκόλυνση εποπτείας της αγοράς**.
- **Αποθήκευση δεδομένων δομικών προϊόντων** στα στοιχεία των κτηρίων και χρησιμοποίηση των δεδομένων τους σε υπολογισμούς που απαιτούνται **σε άλλες νομοθεσίες** (π.χ. Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων).
- **Περαιτέρω μείωση του διοικητικού φόρτου** για τους κατασκευαστές με την εξάλειψη της επικάλυψης μεταξύ της σήμανσης CE και της δήλωσης επίδοσης.
- **Δυνατότητα εξαίρεσης** κρατών-μελών από τις υποχρεώσεις **πολύ μικρών επιχειρήσεων** που δεν διακινούν προϊόντα διασυνοριακά.
- Εισαγωγή μιας νέας εξουσιοδότησης για την Επιτροπή να εισαγάγει **έναν ελάχιστο αριθμό ελέγχων που θα διενεργούν οι αρχές εποπτείας της αγοράς**, με στόχο τη βελτίωση της άνισης εφαρμογής των κανόνων του Κανονισμού στην αγορά. Αυτό μπορεί να επιβάλει αυξημένες απαιτήσεις για τις αρχές εποπτείας της αγοράς, αλλά θα επιτρέψει **καλύτερη υποστήριξη στα κράτη-μέλη** κατά την άσκηση της ευθύνης τους για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της ασφάλειας των κατασκευαστικών έργων.
- Η πρόταση δεν θα έχει αντίκτυπο στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.